

Kader ve Evrendeki Yasalar**Evrendeki Yasalar**

Allah'ın yarattığı canlı ve cansız varlıklar arasında mükemmel bir denge, düzen ve yasalar vardır. Bu uyum ve dengeyi sağlayan ölçütlere kader denir. Dini terim olarak kader; Allah'ın her şeyi belli bir ölçü, düzen ve uyum içinde programlamasına, takdir etmesine denir. Kaza ise, Allah'ın nesne ve olaylara ilişkin takdir ettiği şeyleri zamanı gelince bu plana uygun olarak meydana getirmesidir.

YORUMLAYALIM

Güneş'in doğuşu ile batışı, Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönüşü ile ilgili yasaların Allah tarafından programlanması kaderdir. Buna uygun olarak gece ve gündüzün oluşması ise kazadır.

"Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır; onları O'ndan başkası bilmez. O, karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun ilmi dışında bir yaprak bile düşmez. O yerin karanlıkları içindeki tek bir taneyle dahi bilir. Yaş ve kuru ne varsa hepsi açık bir kitaptır."

(En'am suresi, 59. ayet)

HATIRLAYALIM

Bir şeyin kaza olması için gerçekleşmiş olması gerekmektedir.

Yüce Allah, evrenin düzen ve işleyişini bazı yasalara bağlamıştır. Bu yasalar; fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalardan oluşur.

Fiziksel Yasalar

Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı, hareketi ve maddeler arası ilişkiler ile ilgili prensiplerdir. Fiziksel yasalar deneye, gözleme ve araştırmaya dayalı olduğu için evrensel ve değişmez bir niteliğe sahiptir. Allah'ın kainatta yarattığı düzenin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur.

Bazı Fiziksel Yasa Özellikleri

- Suyun belli bir derecede donması
- Isınan metallerin genleşmesi
- Atomun yapısı
- Gemilerin suda batmadan gidebilmesi
- Yüksekten atılan bir cismin yere düşmesi
- Güneş, Ay Dünya'nın belli yörüngelerde hareket etmesi
- Güneşin, çekim kuvvetiyle gezegenleri bir yörüngede tutması
- Doğa olaylarının (yağmur, kar, rüzgâr, deprem vb.) oluşması
- Atmosferin dünyamızı zararlı ışıklardan koruyucu özellikte yaratılması

Evrende maddenin en küçük parçası olan atomdan içinde milyarlarca yıldız barındıran galaksilere kadar her şey birbiriyle uyum içinde hareket etmektedir. Dünya hem kendisi eksenini etrafında hem de Güneş'in etrafında belli bir hesaba göre dönmektedir. Uzayda

"Kader ve Evrendeki Yasalar"

8. SINIF

1. Ünite 2. Konu Fasikülü

bütün gök cisimleri hareket ettiği halde hiçbirine birbirine çarpmamakta, Allah'ın evrene koyduğu fiziksel yasalar gereği bir saat gibi hiç aksamadan işlemektedir. Bu düzenli işleyiş sayesinde insanoğlu hiçbir zaman; "Acaba Güneş yarın doğacak mı? Dünya Güneşin çekim alanından çıkıp da bir yıldızla çarparsa ne oluruz!" Gibi endişeler taşımaz.

Fiziksel Yasalarla ilgili Bazı Ayetler

"Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara) akar gider yörüngesinde. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın yaratmasıdır..."

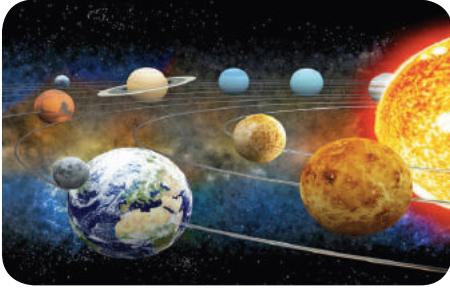
(Yasin suresi, 37, 40. ayetler)

"Güneş ve Ay belirli bir hesaba göre hareket etmektedir."

(Rahman suresi, 5. ayet)

"Geceyi ve gündüzü, güneşi ve ayı yaratan odur. Her biri bir yörüngede hareket etmektedir."

(Enbiya suresi, 33. ayet)

İnsanların tonlarca ağırlıktaki gemilerde suda batmadan seyahat edebilmesi Allah'ın suya verdiği kaldırma kuvveti sayesinde.

"Onun varlığının delillerinden biri de denizde dağlar gibi yüzen gemilerdir."

(Şûrâ suresi, 32. ayet)

Dünyamızı çepeçevre saran atmosfer tabakası, bizim hayatımızın devamı için son derece hayati öneme sahiptir. Atmosfer dünyamıza gelen irili ufaklı pek çok göktaşını eriterek yok eder, Güneş'in zararlı ışınlarından canlıları korur. Dünya, uzayın ortalama eksi 270 derecelik dondurucu soğuktan yine atmosfer sayesinde korunur. Atmosferin Dünyamızı koruyucu bu özelliği bir Kur'an ayetinde şöyle belirtilmiştir:

Gökyüzünü korunmuş bir tavan yaptık; onlar ise bunun ayetlerinden yüz çevirmektedirler.

(Enbiya Suresi, 32. ayet)

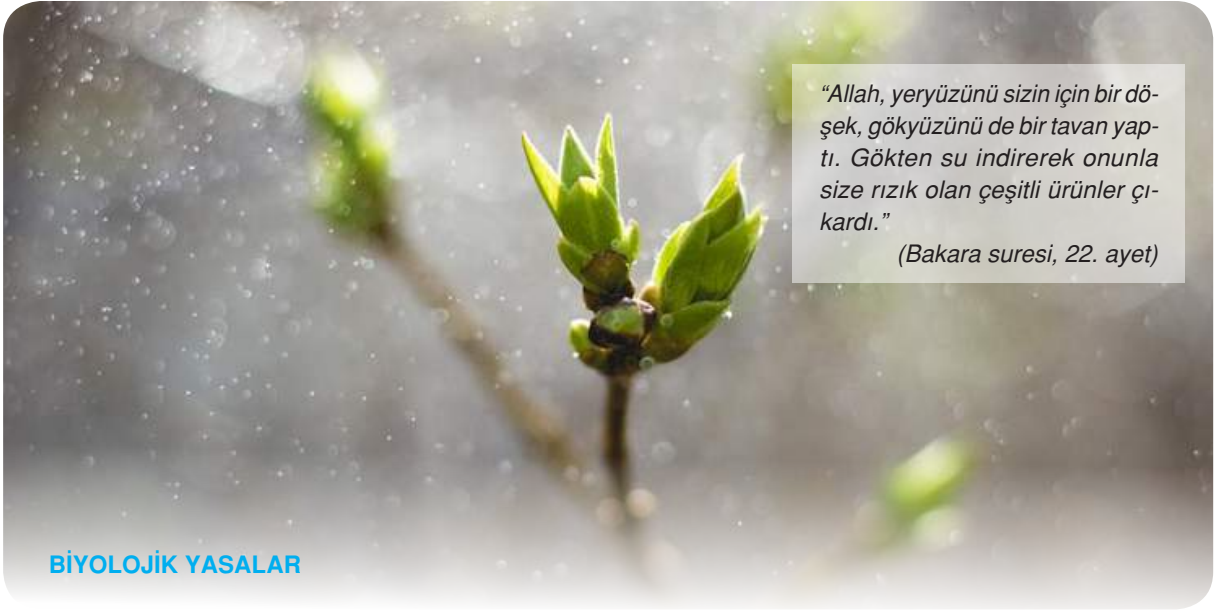

Yine yağmur, kar, rüzgar gibi doğa olaylarının oluşması da Allah'ın evrene koymuş olduğu fiziksel yasa örnekleridir.

"Kader ve Evrendeki Yasalar"

8. SINIF

1. Ünite 2. Konu Fasikülü

"Allah, yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de bir tavan yaptı. Gökten su indirerek onunla size rızık olan çeşitli ürünler çıkardı."

(Bakara suresi, 22. ayet)

BİYOLOJİK YASALAR

Biyolojik yasalar, canlıların yapısı, beslenmesi, doğumu, ölümü, korunması, gelişmesi, üremesi vb. ile ilgili yasalardır. Bu yasalar da fiziksel yasalar gibi evrenseldir.

Bazı Biyolojik Yasalar

İnsanın yaşaması için solunum, sindirim ve dolaşım gibi sistemlere sahip olması gerekir.

Bitkilerin büyüüp gelişmesi için suya ve güneşe ihtiyacı vardır.

Etle beslenen hayvanların çene yapıları, otla beslenenlerdekinden farklıdır.

Yılan, kaplumbağa gibi hayvanlar hava ısınıcaya kadar kış uykusuna yatar.

HATIRLAYALIM

Yüce Allah, canlıların yaratılışını ve yaşamlarını biyolojik yasalara bağlı kılmıştır.

Bir insanın dünyaya sağlıklı gelmesi için anne karnında ortalama 9 ay kalması Allah'ın insanlar için belirlediği bir kaderdir. İnsanın doğum ve gelişim safhaları biyolojik yasalar doğrultusunda meydana gelmektedir.

"(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik..."

(Mürselât suresi, 20, 23. ayetler)

"...Sizi dilediğimiz belli bir süreye kadar ana rahminde durdururuz. Sonra da sizi bir bebek olarak dünyaya çıkarırız. Sonra güç kuvvet kazanıncaya kadar sizi büyütürüz..."

(Hac suresi, 5. ayet)

Rüzgârların ve bazı böceklerin bitkilerde üremeyi sağlayan tozları taşıyarak aşılamaı sağlaması da biyolojik yasa örneklerindendir.

"Biz rüzgarları aşılayıcı olarak gönderdik ve gökten su indirdik..."

(Hicr suresi, 22. ayet)

"Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik."

(Şuarâ suresi, 7. ayet)

"Yeri döşeyen, onda oturaklı dağlar ve ırmaklar yaratan ve orada bütün meyvelerden çift çift yaratan O'dur..."

(Ra'd suresi, 3. ayet)

Hayvanların vücut yapıları yaşadığı ortama tam uyumlu bir şekilde yaratılmıştır. Örneğin; balıkların suda solunum yapmaları için solungaçları vardır.

"İçinde taze et (balık) yemeniz ve takacağınız bir süs (eşyası) çıkarmanız için denizi emrine veren O'dur..."

(Nahl suresi, 14. Ayet)

Biyolojik Yasalarla İlgili Bazı Örnekler:

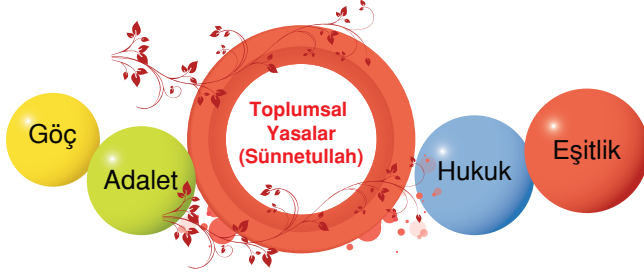
- Develerin yaşadığı çöl şartlarına uygun olarak günlerce susuzluğa dayanıklı özellikte yaratılması
- Etle beslenen hayvanların beslenmelerine uygun olarak ağız ve diş yapılarının otla beslenen hayvanlara göre farklı olması
- Bukalemunun bulunduğu ortamın rengini alarak düşmanlarından korunması
- Kutup ayılarının ve penguenlerin yaşadığı soğuk ortamlara uygun bir vücut yapısına sahip olarak yaratılması
- Hayvanların bir kısmının yumurtlama ile bir kısmının da doğum yoluyla çoğalması

-Allah'ın bazı büyük ve küçükbaş hayvanları insanların ihtiyacı için yaratması, bunlar da hep biyolojik yasalara örnek gösterilebilir.

"Allah büyük ve küçükbaş evcil hayvanları da yarattı. Bunlarda sizi soğuktan koruyan (deri, yün, gibi) maddeler ve birçok faydalar vardır. Hem onların etlerini ve ürünlerini de yersiniz."

(Nahl suresi, 5. Ayet)

TOPLUMSAL YASALAR

Toplumsal olaylar arasında var olan sebep-sonuç ilişkisini gösteren yasalardır. Toplumsal yasalar ayrıca insanlar arasındaki ilişkileri ele alır. Toplumsal yasaları bilmek ve bu yasalar doğrultusunda hareket etmek, insanların bir-biriyle uyum içerisinde yaşamalarını sağlar. Bu da huzur ve güven ortamını beraberinde getirir.

Toplumsal yasalara bazı örnekler:

Eğitimsiz toplumlarda suç oranının daha yüksek olması beklenir. Çünkü insanları eğitmeden hiçbir toplumsal, ekonomik ve siyasi gelişmeyi uzun süreli gerçekleştirmek mümkün değildir.

Kuraklık ve savaşlar sonucu insanlar açlık ya da susuzluk tehlikesiyle karşı karşıya kalabilirler. Bu durumda açlık ve susuzluklarını giderebilecekleri yerlere göç ederler.

HATIRLAYALIM

Toplumsal yasalar Kur'an-ı Kerim'de "sünnetullah" kavramıyla dile getirilir.

Gelir dağılımının adil olduğu toplumlarda yoksulluk azalır. Örneğin toplumda zenginler zekâtını verdikçe zengin ile fakir arasındaki ekonomik dengesizliğin azalır.

İnsanlar arasında adaletin ve eşitliğin olmadığı toplumlarda huzursuzluk ve kargaşa çok fazla olur. Ahlaksızlığın arttığı toplumlarda da suç ve suçluların sayısı artar.

Toplumsal Yasalarla İlgili Bazı Ayetler:

"Her toplumun (belirli) bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde onu ne bir an erteleyebilirler ve ne de bir an öne alabilirler."

(A'raf suresi, 34. ayet)

Kur'an-ı Kerim'de Allah'a itaat etmeyen, peygamberlerini yalanlayan helak olduğu bildirilir.

"Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..."

(Fatır suresi, 44. ayet)

"Sizden önce, Allah'ın koymuş olduğu hayat kanunlarına uygun olarak nice olaylar, ümmetler geçti... İsterseniz dünyayı gezip dolaşın da dini yalan sayanların akıbetlerini görün!"

(Al-i İmrân suresi, 137. Ayet)

Örnek 1

Mehmet: Isıtılan metaller genişler.

Ayşe: Su, deniz seviyesinde ve belli basınç altında 100 C'de kaynar.

Sena: Gelir dağılımının adil olduğu toplumlar da yoksulluk azalır.

Ahmet: Güneş, sahip olduğu çekim kuvvetiyle güneş sistemindeki gezegenleri yörüngelerinde tutar.

Evrendeki yasalarla ilgili hangi öğrencinin verdiği örnek konusu bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Mehmet B) Ayşe
B) Sena C) Ahmet

Çözüm

Mehmet, Ayşe ve Ahmet'in ifadeleri fiziksel yasalara örnektir. Sena'nın verdiği örnek ise toplumsal yasalara örnektir. Buna göre doğru cevabımız C seçeneği olmalıdır.

Örnek 2

- I. Gelir dağılımının adil olduğu toplumlarda huzur olur.
- II. Hırsızlığın olduğu yerde insanlar birbirine güvenmez.
- III. Adaletin olmadığı toplumlarda karmaşa başlar.
- IV. Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesiyle gece ve gündüz oluşur.

Evrendeki yasalarla ilgili numaralanmış örneklerden hangisi konusu bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

Çözüm

I, II ve III. öncüllerdeki örnekler toplumsal yasalara örnek teşkil ederken IV. Öncüldeki örnek; fiziksel yasalara örnek teşkil eder. Buna göre doğru cevabımız D seçeneği olmalıdır.

Örnek 3

..... yasaları bilmek, insanların çevresindeki kişilerle uyum içerisinde yaşamalarını sağlar. İnsanların birbirlerinin hak ve hukuklarına önem göstermelerini ve zarar verici davranışlardan kaçınmalarını gerektirir.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Fiziksel B) Biyolojik
C) Toplumsal D) Kimyasal

Çözüm

İnsanların birbirlerinin hak ve hukuku, bunun gibi toplumsal ilişkiler toplumsal yasa örnekleridir. Buna göre doğru cevabımız C seçeneği olmalıdır.

Örnek 4

Aşağıdakilerden hangisi fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasaların ortak özelliğidir?

- A) Madde ve enerjinin yapısı ve değişimi ile ilgili olmaları
B) Toplumsal olaylar arasındaki sebep-sonuç ilişkilerini göstermeleri
C) Bütün insanlığı ilgilendiren yasalar olmaları
D) Canlılara ait özellikler ile ilgili olmaları

Çözüm

A seçeneği fiziksel yasalarla ilgilidir, B seçeneği toplumsal yasalarla ilgilidir, D seçeneği biyolojik yasalarla ilgilidir. C seçeneğinde verilen ise; fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasaların ortak özelliklerindendir.

1. Aşağıdaki yazılı sorularını cevaplayınız.

a) Fiziksel yasalara örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Biyolojik yasalara örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki bilgilerin ilgili olduğu alanı ✓ sembolü ile işaretleyiniz.

	Biyolojik Yasalar	Fiziksel Yasalar
a) Bitkilerin büyümesi.		
b) İnsanın dolaşım sistemine sahip olması		
c) Suyun kaldırma kuvveti.		
d) Isıtılan metalin genişmesi.		

3. Tabloda verilen ayetleri uygun olan evrensel yasaya göre işaretleyiniz.

Ayetler	Biyolojik Yasalar	Fiziksel Yasalar	Toplumsal Yasalar
"Onun varlığının delillerinden biri de denizde dağlar gibi yüzen gemilerdir." (Şûrâ suresi, 32. ayet)			
"Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?..." (Fatır suresi, 44. ayet)			
"Yeri döşeyen, onda oturaklı dağlar ve ırmaklar yaratan ve orada bütün meyvelerden çift çift yaratan O'dur..." (Ra'd suresi, 3. Ayet)			
"...Sizi dilediğimiz belli bir süreye kadar ana rahminde durdururuz. Sonra da sizi bir bebek olarak dünyaya çıkarırız. Sonra güç kuvvet kazanıncaya kadar sizi büyütürüz..." (Hac suresi, 5. ayet)			
"Geceyi ve gündüzü, güneşi ve ayı yaratan odur. Her biri bir yörüngede hareket etmektedir." (Enbiya suresi, 33. ayet)			
"(Öyle) Bir fitneden sakının ki aranızda yalnız haksızlık edenlere erişmekle kalmaz..." (Enfâl suresi, 25. ayet)			
"Gökten bir ölçüye göre suyu indiren odur. Biz onunla (kupkuru), ölü bir memlekete hayat veriz..." (Zuhruf suresi, 11. ayet)			
"Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik." (Şuarâ suresi, 7. ayet)			

1. Biyolojik yasalar, canlıların yapısı, beslenmesi, doğumu, ölümü, korunması, gelişmesi, üremesi vb. ile ilgili yasalardır.

Buna göre aşağıda verilen evrensel yasa örneklerinden hangisi biyolojik yasalara ait bir örnek değildir?

- A) Bitkilerin karbondioksiti kullanarak havaya temiz oksijen sağlamaları
B) İnsan vücudundaki milyarlarca hücrenin birbiriyle uyumlu olarak çalışması
C) Allah'a ibadet etmeyen, peygamberlerini yalanlayan toplumların Allah tarafından cezalandırılması
D) Doğadaki canlılarda kusursuz bir simetrinin ve benzersiz bir renk çeşitliliğinin görülmesi

2. Canan, bazı yasalar ve bu yasalarla ilgili örnekleri aşağıdaki gibi yazıp bunlar arasında eşleştirme yapmak istiyor.

Fiziksel yasalar	1	a	Canlıların üremesi
Biyolojik yasalar	2	b	Madde ve enerjinin oluşumu
Toplumsal yasalar	3	c	Kuraklık sonucu açlık ve susuzluk yaşayan insanların göç etmesi

Buna göre, yukarıdaki kavram ve örnekler doğru eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi elde edilir?

- A) 1 - b, 2 - a, 3 - c
B) 1 - a, 2 - c, 3 - b
C) 1 - c, 2 - b, 3 - a
D) 1 - c, 2 - a, 3 - b

3.

Pinar Öğretmen

Öğretmen Pinar Hanımın sorusuna aşağıdaki öğrencilerden hangisi doğru cevap verememiştir?

Arkadaşlar! "Biyolojik yasalara örnek teşkil eden Kur'an-ı Kerim ayetleri söyler misiniz?"

- A) "Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik." (Şuarâ suresi, 7. ayet)
B) "Onun varlığının delillerinden biri de denizde dağlar gibi yüzen gemilerdir." (Şûrâ suresi, 32. ayet)
C) "Biz rüzgarları aşılayıcı olarak gönderdik..." (Hicr suresi, 22. ayet)
D) "(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik..." (Müselât suresi, 20, 23. ayetler)

4.

Ölçü

Hesap

Kudret

Düzen

Hangi renk kutucuktaki verilen, kader kavramıyla doğrudan ilgili değildir?

- A) Yeşil
B) Pembe
C) Sarı
D) Mavi

5. Dünyamızın etrafını saran atmosfer tabakası, insanoğlunun hayatının devamı için son derece hayati öneme sahiptir. Atmosfer dünyamıza gelen irili ufaklı pek çok göktaşını eriterek yok eder, Güneş'in zararlı ışınlarından canlıları korur. Dünya, uzayın dondurucu soğuşundan yine atmosfer sayesinde korunur.

Metinde anlatılan bu durumu en iyi açıklayan ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Bütün göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır! Sonunda kötülük yapanları yaptıkları ile cezalandıracak; güzellik yapanları da daha güzeliyle mükâfatlandırarak! (Necm suresi, 31. ayet)
- B) "Hayvanları da O yarattı. Onlarda sizin için ısıtıcı (şeyler) ve birçok faydalar vardır. Onlardan bir kısmını da yersiniz." (Nahl suresi, 5. ayet)
- C) "İçinden taze et (balık) yemeniz ve takacağınız bir süs (eşyası) çıkarmanız için denizi emrinize veren O'dur..." (Nahl suresi, 14. ayet)
- D) Gökyüzünü korumuş bir tavan yaptık; onlar ise bunun ayetlerinden yüz çevirmektedirler. (Enbiya Suresi, 32. ayet)

6. • Allah'ın evrende koymuş olduğu tüm yasalara denir."
 • Allah'ın nesne ve olaylara ilişkin takdir ettiği şeyleri zamanı gelince bu plana uygun olarak meydana getirmesidir.
 • Allah'ın her şeyi belli bir ölçü, düzen ve uyum içinde programlamasına, takdir etmesine denir.

Yukarıda verilen tanımlarla aşağıdaki kavramlar eşleştirildiğinde hangi kavram açığa kalır?

- A) Madde
 B) Sünnetullah
 C) Kaza
 D) Kader

7.

Görseldeki gibi arıların bal yapmaya programlanmış bir şekilde yaratılması Yüce Allah'ın evrene koymuş olduğu hangi yasalarla ilgilidir?

- A) Fiziksel yasalar
 B) Toplumsal yasalar
 C) Kimyasal yasalar
 D) Biyolojik yasalar

8. Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni 8/C sınıfında ders anlatmaktadır.

Öğretmen: Bu yasalar, canlıların yapısı, beslenmesi, doğumu, ölümü, korunması, gelişmesi, üremesi vb. ile ilgili yasalardır. Bu yasalar da evrenseldir. Yüce Allah, canlıların yaratılışını ve yaşamlarını bu yasalara bağlı kılmıştır.

Buna göre öğretmenin anlattığı konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan iradesi ve kader
 B) Biyolojik yasalar
 C) Allah her şeyi bir ölçüye göre yaratmıştır
 D) Fiziksel yasalar

Onur Hoca'nın 8. Sınıf Soru Bankası Kitabı Çıktı..!

Uygun fiyatıyla sizlerle..

Bilgi ve Sipariş İçin: 0552 410 24 05